

Agrolesnícke systémy na trvalých trávnych porastoch (TTP)

Jaroslav Jankovič
jaroslav.jankovic@nlcsk.org

15. apríl 2026

Projekt LIFE - IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR.

Obsah prezentácie

- Právny rámec pre pestovanie drevín v ALS na TTP
- Podpora agrolesníctva v SPP 2023 - 2027
- Legislatívne bariéry pre širšie uplatňovanie ALS
- Obnova a zakladanie ALS na TTP v rámci projektu LIFE-IP Natura 2000 SVK
- Transformácia bielych plôch na produkčné ALS – komplementárny výskumný projekt „TRANSAGROLES“ – výskum na pilotných objektoch
- Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová
- Ako ďalej s agrolesníctvom na Slovensku

Právny rámec pre pestovanie drevín v ALS na TTP

Agrolesníctvo v primárnej legislatíve

- zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- účinnosť zmien: **od 1. 6. 2025**

Kľúčové ustanovenia:

- **definícia agrolesníctva v zákone,**
- umožňuje kombinovať poľnohospodársku produkciu a pestovanie drevín na tej istej ploche
 - **agrolesníctvo sa stáva legitímnym spôsobom využívania pôdy**

Dôležitý aspekt:

- Orgán ochrany pôdy môže nariadiť odstránenie drevín
 - ale musí posudzovať, či ide o agrolesnícky systém
 - a musí mať súhlas orgánu ochrany prírody

Hlavný nedostatok:

Chýbajú vykonávacie pravidlá

Právny rámec pre pestovanie drevín v ALS na TTP

Agrolesníctvo v sekundárnej legislatíve

SPP rámec pre neprojektové podpory zakladania ALS (2023 – 2027)

Nariadenia vlády SR:

NV SR č. 435/2022 + 515/2023

- definícia agrolesníckych systémov
- podmienky kondicionality

NV SR č. 3/2023 + 407/2023

- pravidlá podpory:
 - založenie ALS
 - ochrana a údržba drevín

Praktický význam:

- pravidlá pre farmárov
- prepojenie legislatívy a podpôr
- agrolesníctvo ako súčasť SPP

Zakladanie ALS podľa týchto nariadení bolo možné iba v rokoch 2023 a 2024

Podpora agrolesníctva (SPP 2023–2027)

Neprojektové podpory (II. pilier – čl. 70)

Založenie ALS:

2 468 €/ha (orná pôda)

2 498 €/ha (TTP)

Ochrana a údržba:

603 €/ha (orná pôda)

611 €/ha (TTP)

Realizácia:

2023: 338 ha

2024: 790 ha

→ spolu 2023-2024: **1 128 ha** agrolesníckych systémov

Aktuálny stav

Zmeny v roku 2025:

- **podpora (čl. 70) pozastavená**
- pripravuje sa prechod na:

☞ **projektové podpory (čl. 73)**

Pripravované kroky:

- nová schéma štátnej pomoci
- výzva na projektovú podporu
- hodnotiace (bodovacie) kritériá
- vytvorenie pracovnej skupiny

Význam:

- **prechod k strategickejšej podpore**
- **väčší dôraz na kvalitu projektov**

Legislatívne bariéry pre uplatňovanie ALS na Slovensku

Chýbajúce ustanovenia o ALS v súvisiacich zákonoch

- Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v ktorom je potrebné upraviť ustanovenia týkajúce sa pestovania nepôvodných drevín v lesných porastoch a agrolesníckych systémoch mimo chránených území a zosúladiť ich so zákonom č. 138/2010 o lesnom reprodukčnom materiáli
- Zákon č. 504/2003 o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov
- Zákon č. 229/1991 o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku
- Zákon č. 330/1991 o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách
- Zákon č. 326/2005 o lesoch
- Zákon č. 597/2006 o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh
- Zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv nehnuteľnostiam – potreba doplniť nové kódy agrolesníckeho spôsobu využívania pozemkov do prílohy č. 2 k vykonávacej vyhláške č. 461/2009

Administratívna bariéra pre registráciu ALS v registri pôdy LPIS

Metodika pre

„Podávanie jednotnej žiadosti o priame podpory v Pôdohospodárskej platobnej agentúre“ **neumožňuje** prijímateľovi priamych podpôr **registráciu pôdneho bloku s agrolesníckym systémom, ktorý bol založený bez podpory** v zmysle nariadenia vlády SR č. 3/2023 Z.z.

Obnova a zakladanie ALS na TTP v rámci projektu LIFE-IP Natura 2000 SVK

Obnova borievkového pasienka na lokalite Vrchdetva

Pohľad pred zásahom

Ideálny stav borievkového pasienka

Pohľad po zásahu

Hmota vyťažená z lokality Vrchdetva

Obnova a zakladanie ALS na TTP v rámci projektu LIFE-IP Natura 2000 SVK

Zakladanie TTP s ovocnými drevinami v projektovom území Poľana (CHVÚ Poľana)

Kosený ovocný sad

Mapovanie a množenie lokálne pestovaných odrôd jabloní a hrušiek na Podpoľaní

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

Ciele projektu:

C1: Založiť pilotné výskumno-demonštračné objekty transformácie neobhospodarovaných drevinami zarastených poľnohospodárskych pozemkov (bielych plôch) na produkčné agrolesnícke systémy

C2: Začať výskum zameraný na získanie nových poznatkov o produkcii biomasy a uhlíkovej bilancie na agrolesníckych systémoch pri rôznom manažmente a rôznych prírodných podmienkach

C3: Odvodiť rámcové modely a postupy transformácie bielych plôch na produkčné agrolesnícke systémy

Projekt je riešený v spolupráci s NPPC

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

Založenie pilotných demonštračných objektov

Založené boli 3 série VDO, každá s tromi čiastkovými plochami **0,25 ha**

(„A“ – kontrolná, „B“ – agrolesnícka, „C“ – TTP bez drevín)

VDO Bojnice

„nížinný typ“

2022

- VÚOOD Bojnice, a.s., 272 m.n.m., expozícia J, sklon 0 %
- drevinové zloženie: myrobalán, svíb krvavý, drieň, duby, čerešňa, hruška, vrba rakyta
- stabilizovaných 77 stromov (duby, hruška, čerešňa, myrobalán, drieň, svíb)
- manažment: aktívne pasenie oviec na subplochách „B“ a „C“

VDO Liptovská Teplička

„horský typ“

2023

- PPD Liptovská Teplička, 1280 m.n.m. , expozícia SZ, sklon 50 %
- drevinové zloženie: smrek
- stabilizovaných 37 stromov (smrek)
- manažment: pasenie hovädzieho dobytku na subplochách „B“ a „C“

VDO Betliar

„podhorský typ“

2024

- UPPS Betliar, 477 m.n.m., expozícia JZ, sklon 30 %
- drevinové zloženie: hrab, agát, čerešňa, javor, lipa, dub, buk, smrek, borievka
- stabilizovaných 28 stromov (dub, buk, hrab, čerešňa, javor, lipa, jaseň)
- manažment: 2025 - ťažbový zásah na agrolesníckej subploche („B“),

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

Lokalizácia založených pilotných výskumno-demonštračných objektov na mapke Slovenska

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

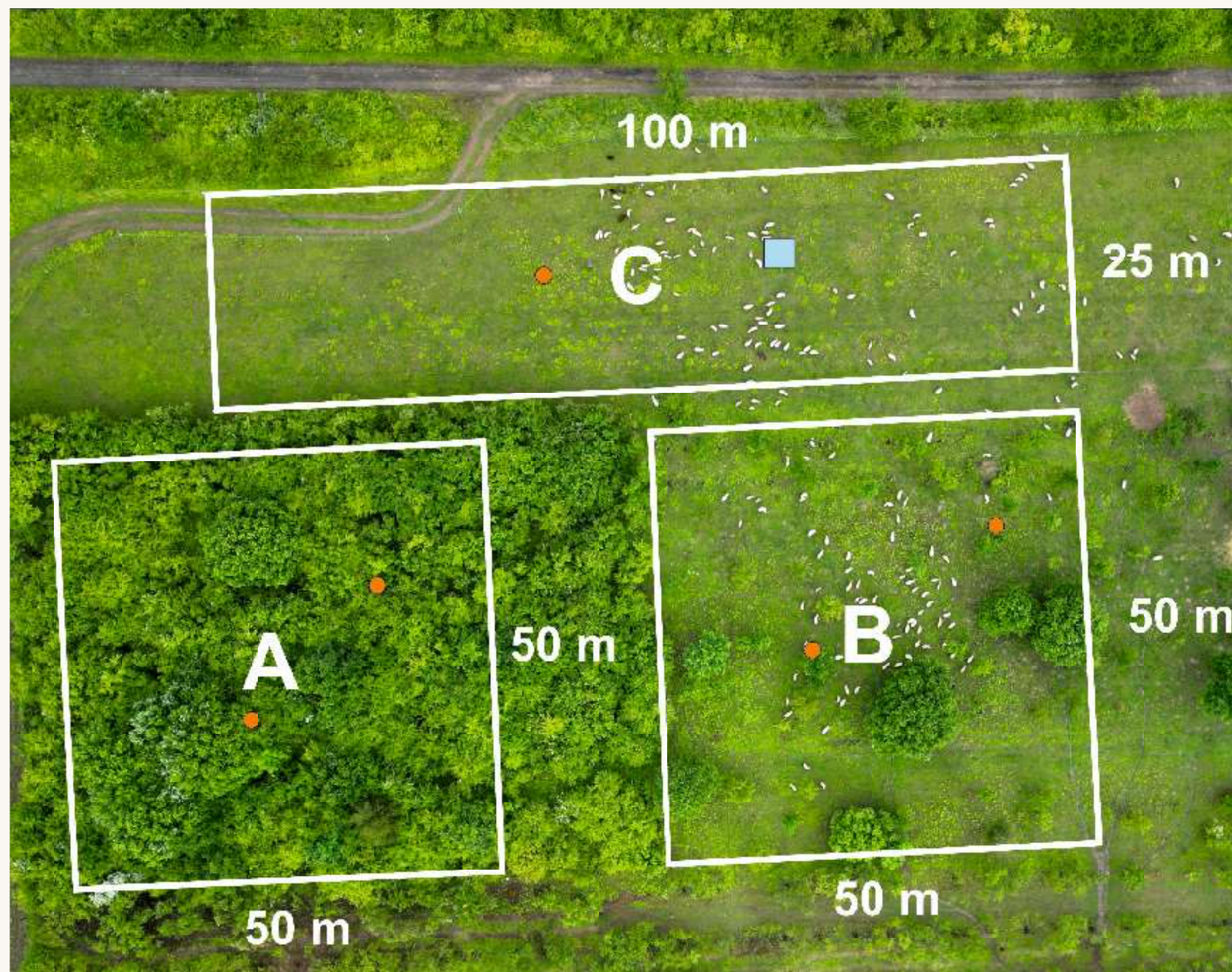
VDO Bojnice

usporiadanie čiastkových plôch na VDO Bojnice a umiestnenie prístrojovej techniky na podklade snímky urobenej z dronu v roku 2025

A – kontrolná „biela“ plocha 50 x 50 m

B – agrolesnícka plocha 50 x 50 m

C – plocha TTP bez drevín 100 x 25 m

- Meteorologická stanička s GSM prenosom dát (zrážky, teplota a vlhkosť vzduchu a pôdy)
- Sensory MicroLog SDI (teplota a vlhkosť pôdy)

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Bojnice

VI/2023
Pohľad na VDO Bojnice
po frézovaní výmladkov
na ALS ploche

X/2022
Pohľad na VDO Bojnice po prvej
redukcii drevín na ALS ploche

X/2025
Pohľad na VDO Bojnice
pokračovanie v transformácii
na ALS

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Bojnice

Ochrana stromov pred poškodením zverou a pasúcimi sa hospodárskymi zvieratami

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Bojnice

Pasenie oviec na ALS subploche („B“) – realizované od roku 2024

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

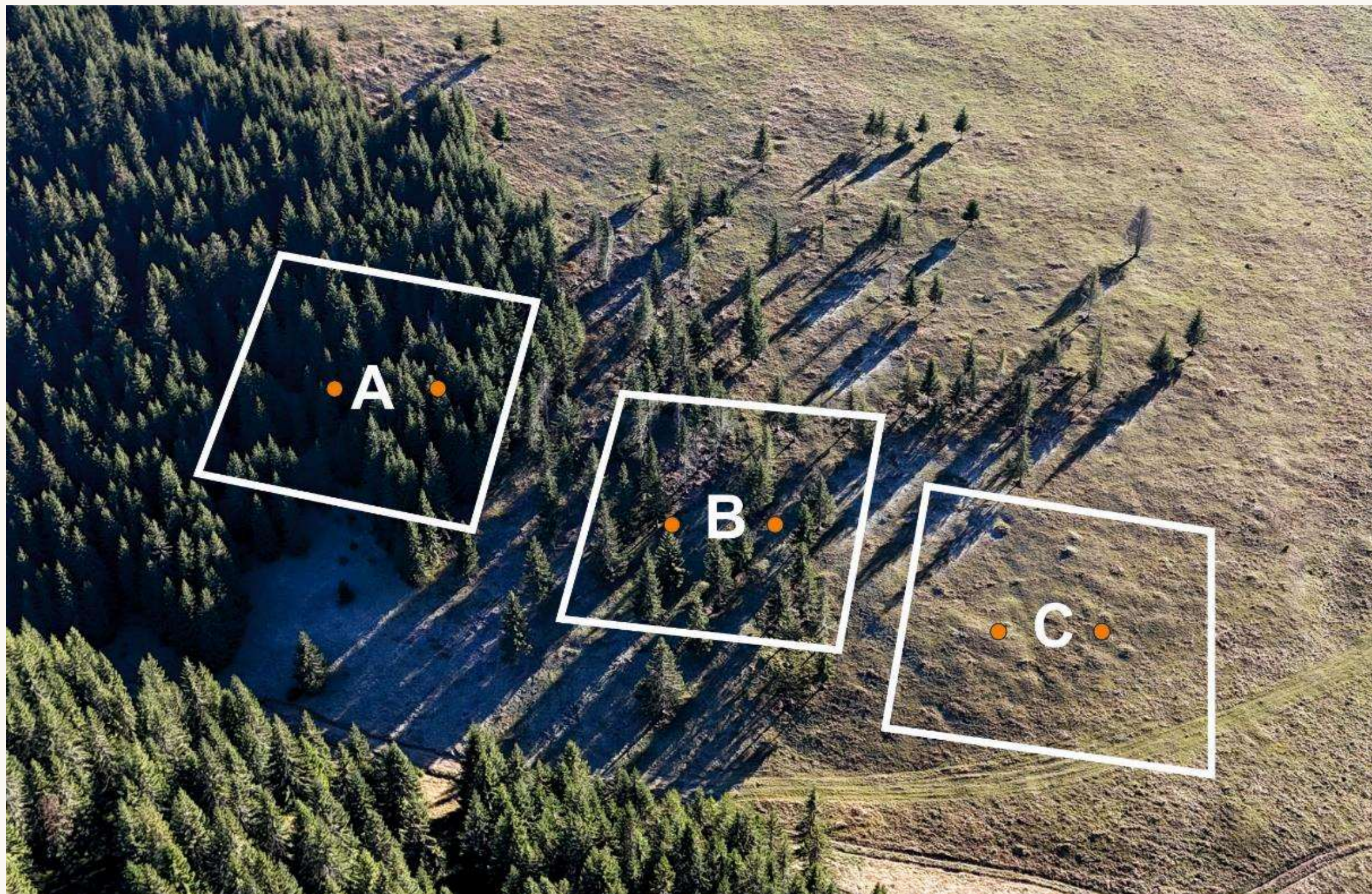
VDO Liptovská Teplička

usporiadanie čiastkových plôch na VDO Liptovská Teplička a umiestnenie senzorov MicroLog SDI na meranie teploty a vlhkosti pôdy - ●

A – kontrolná „biela“ plocha
50 x 50 m

B – agrolesnícka plocha
50 x 50 m

C – plocha TTP bez drevín
50 x 50 m

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Liptovská Teplička

ALS plocha - nástup bylinnej vegetácie

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Liptovská Teplička

Život v na ALS ploche –
hniezdiaca sluka hôrna

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

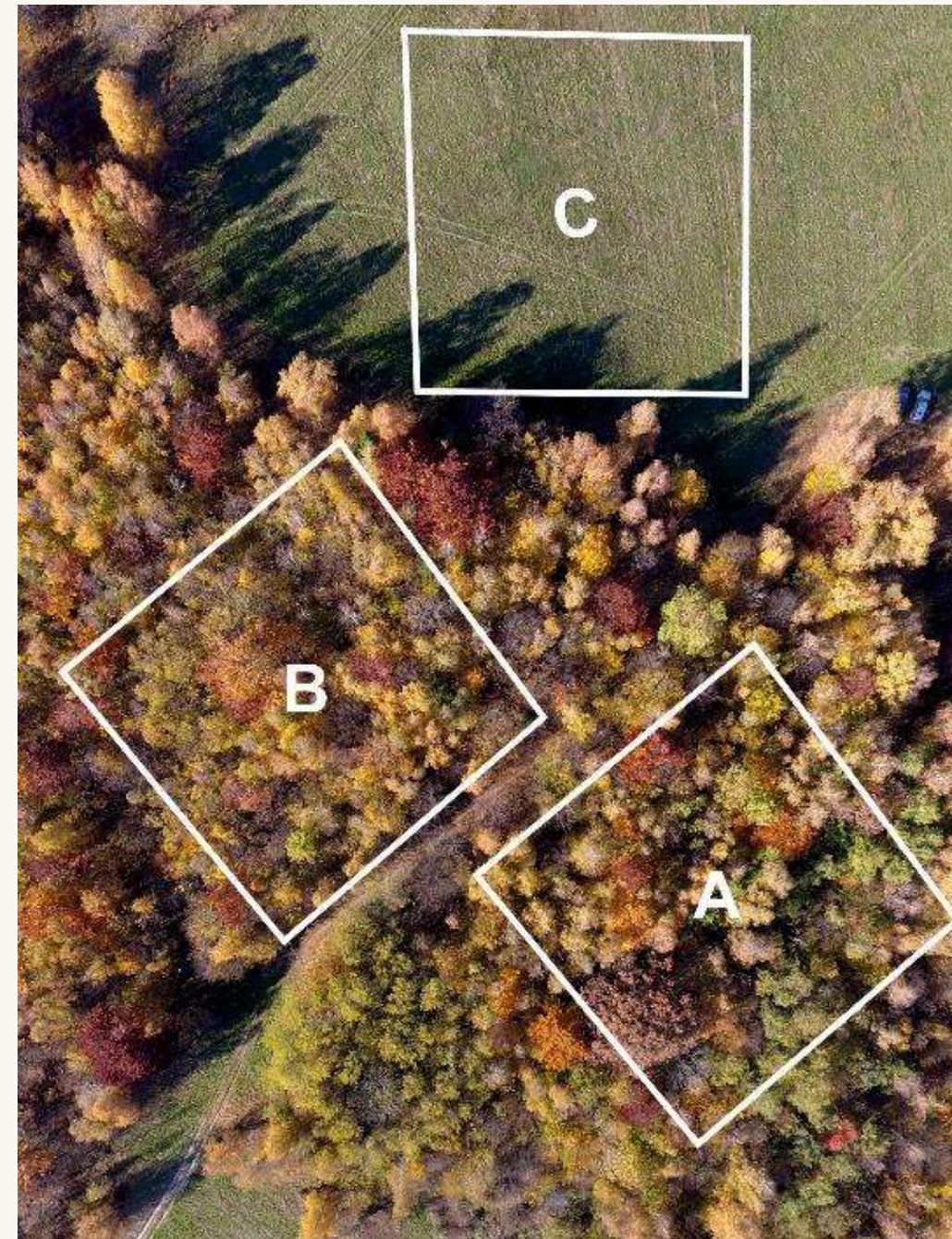
VDO Betliar

usporiadanie čiastkových plôch na VDO Betliar a umiestnenie senzorov MicroLog SDI na meranie teploty a vlhkosti pôdy -

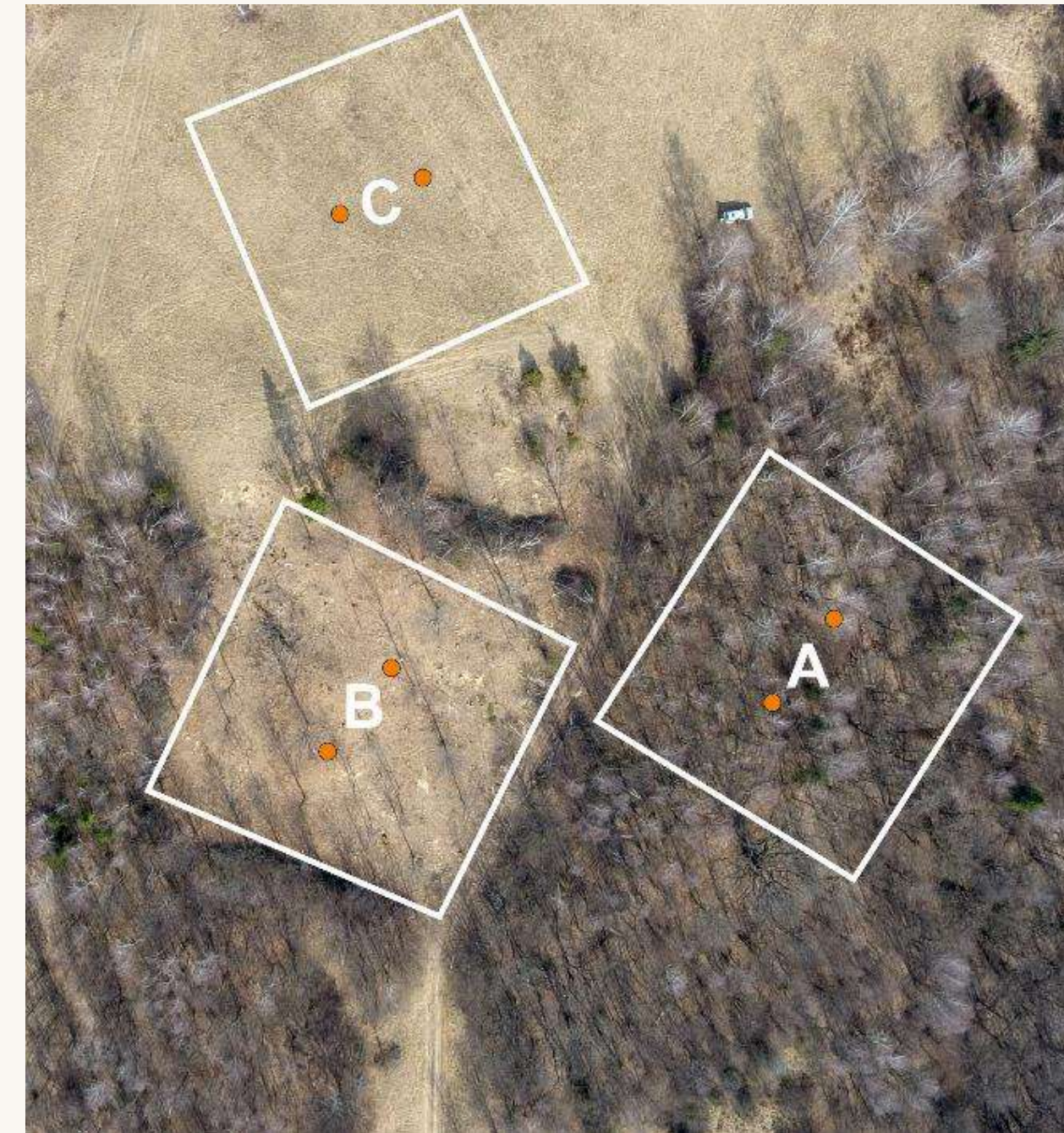
A – kontrolná „biela“ plocha 50 x 50 m

B – agrolesnícka plocha 50 x 50 m

C – plocha TTP bez drevín 50 x 50 m

pred zásahom na agrolesníckej ploche (X/2024)

po zásahu na ALS Ipoche (III/2025)

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Betliar

ALS plocha pred zásahom s vyznačenými stromami na ponechanie

ALS plocha počas zásahu v marci 2025

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Betliar

ALS plocha po odstránení vyťažených drevín

Modely transformácie drevinami zarastených nelesných pozemkov na produkčné agrolesnícke systémy (TRANSAGROLES) 2022 - 2026

VDO Betliar

ALS plocha - výmladnosť drevín

Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová (<https://www.facebook.com/farmarskarevueofficial/videos/%C3%A1belov%C3%A1/471261310473137/>)

Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová (<https://www.facebook.com/farmarskarevueofficial/videos/%C3%A1belov%C3%A1/471261310473137/>)

Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová (<https://www.facebook.com/farmarskarevueofficial/videos/%C3%A1belov%C3%A1/471261310473137/>)

Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová (<https://www.facebook.com/farmarskarevueofficial/videos/%C3%A1belov%C3%A1/471261310473137/>)

Príklad dobrej praxe – transformácia bielych plôch na ALS na farme Ábelová (<https://www.facebook.com/farmarskarevueofficial/videos/%C3%A1belov%C3%A1/471261310473137/>)

Ako ďalej s agrolesníctvom na Slovensku

Legislatívne a systémové opatrenia

1. Legislatíva (kľúčový krok):

- prijať vykonávaciu vyhlášku MPRV SR
- stanoviť: dreviny, hustotu, evidenciu (LPIS, kataster)
- umožniť zakladanie ALS aj z „bielych plôch“
- zaviesť manažmentové plány drevín
- zosúladiť a novelizovať súvisiacu legislatívu

2. Systémové opatrenia:

- evidovať ALS nezávisle od podpôr
- prepojiť legislatívu, LPIS a prax
- zapojiť ALS do pozemkových úprav

**Kľúčový problém:
NEDOKONČENÝ
LEGISLATÍVNY
RÁMEC PRE ALS**

Ako ďalej s agrolesníctvom na Slovensku

Podpora, vzdelávanie a prax

3. Podpora a motivácia:

- spustiť projektové podpory (čl. 73)
- stabilný a predvídateľný dotačný systém
- podpora transformácie krajiny

4. Vzdelávanie a implementácia:

- študijný program agrolesníctva
- poradenský systém pre farmárov
- demonštračné farmy a Living Labs
- podpora výskumu a inovácií

Ďakujem za pozornosť

Prezentácia vznikla vďaka podpore projektov:

- LIFE – IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) (2021-2030)
- Enriching European landscapes with agroecological practices (EELAP) (2025-2028), HORIZON
- TRANSAGROLES (2022-2026) podporený z MPRV SR